

באר התורה / הג"ר יעקב אשר פלדמן, מה"ס כתוב משה' ושה"ס, ירושלים

פורים

"קִימָוּ וְקַבְלוּ הַיְהוּדִים" - מאמר א'

"קִימָוּ וְקַבְלוּ הַיְהוּדִים" עלה בפיהם ועל זרם נעל כל הנגנים למעלה מה שקיבלו למטה וכוי' ואמרין שם בוגר אדרבא אמר דברי עלייהם ולא יעבור להיות עליהם את שני הימים האלה בכתם וכזמנם שמואל לית לחו פירכא וכו' ע"ש, והקשו בתוס' הא במס' שבת (פח א) בכל שנה ושנה" ע"כ (אסתר ט כז).

-א- גבי מכאן מודעה רבה לאורייתא אמר רבא שם דהדר קבלוחו בימי אחشورוש דכתיב קימו וקבלו קיימו מה שקיבלו כבר וכו' ע"ש.

שבת (פח א) "וַיַּעֲצֹבוּ בְּתִחְתִּית הַהָּר" (יתרו ט ז), אמר רב אבדימי בר לומץ דהנה בקרוא קימו וקבלו יש קרי וכטיב, חמא בר חסא: מלמד שכפה הקדוש ברוך הוא עליהם את ההר והכתב הוא וקבל, א"כ יילדהقا למד שמואל מהקרי קבלו, דקיימו כנגיית, ואמר להם אם אתם מקבלים התורה מوطב, ואם לאו שם למעלה מה שקיבלו למטה, והתם במס' שבת למד רבא מהכתב, קבל, תהא קבורתכם. אמר רב אחא בר יעקב מכאן מודעה רביה שכblemsha רבינו ע"ה מכבר, והראיה דהaca במס' לאורייתא. אמר רבא אף על פי כן, הדור קבלוחה בימי אחשורוש. מגילה הגירסא "שנאמר" קימו וקבלו ר"ל הקרי שאמרין אנתנו, דכתיב "קִימָוּ וְקַבְלוּ הַיְהוּדִים" (אסתר ט כז), קיימו מה שקיבלו כבר, ובמסכת שבת הגירסא "דכתיב" קימו וקבלו ר"ל הגירסא כתיב, עכ"ל.¹

יע"כ. **ובפי רשי' (שם)** (בד"ה בימי אחשורוש - מהבת הנש שנעשה להם, הוא וקבלו, ומבוואר שמאן אהת עול וקבלו, ואחת עול וקבלו, ושפיר דרישן ביד רשות). קאי עול וקבלו, ואחת עול וקבלו, ושפיר דרישן ביד רשות.

-ב- ומבוואר דמיימו וקבלו ולמד שבימי אחשורוש חזרו וקבלו את -ו-

התורה ברצון, פ"י קיימו עכשו מה שקיבלו כבר, וזה היה מהבת במדרש תנומה (כח ג) ולא קבלו ישראל את התורה עד שכפה עליהם הקדוש ברוך הוא את ההר כניגית שנאמר "וַיַּעֲצֹבוּ בְּתִחְתִּית הַהָּר" הנט.

-ב- (יתרו ט ז) ואמר רב דימי בר חמאת אל הקדוש ברוך הוא לישראל אל במוגילה (ז) תנייא רב כי אליעזר אスター ברוח הקדוש נאמרה, מקבלים אתם את התורה מوطב ואם לאו שם תהא קבורתכם, ואם שנאמר "וַיַּאֲמֵר הָמ֨ן בְּלֶבֶב" (אסטרו ז). רב כי באומר אスター ברוח ומתאם על התורה שכתב כפה עליהם את ההר והלא משעה שאמר הרקודש נאמרה, שנאמר "וַיַּאֲמֵר אָסְטָר בְּרוּךְ הוּא אֲתָּה הָרָבָּה כִּי נִשְׁמַעְתָּ" שם להן מקבלון אתם בזענין כל ראייה" שם להן מקבלון אותם את התורה, ענו כלם ואמרו "עַשְׂתָּה נִשְׁמַעְתָּ" ב טו. רב מאיר אומר אスター ברוח הקדוש נאמרה, שנאמר "וַיַּדְעַ" (משפטים כד ז) מפני שאין בה נגיעה וצער והוא מעט, אלא אמר להן על הדבר למרדייכי" (שם ב כב). רב כי יוסי בן דרומסקית אומר אスター ברוח התורה שבע"פ שיש בה דקדוקי מצות קלות וחמורות וכו' ע"כ.

ומבוואר דמה שענו נעשה ונשמע היה רך על תורה שבכתב, אבל קבלת הקדוש נאמרה, שנאמר "וַיַּבְזַחַל אֵת הַהָּר" (שם ט ז). **ומבוואר** דמה שענו נעשה ונשמע היה לא שלחו את ידים" (שם ט ז).

אמר שמאן אי הואי הטעם הוה אמיןא מלטא דעתיפא מכלחו, תורה שבע"פ היתה ע"י כפיטת ההר. שנאמר "קִימָוּ וְקַבְלוּ" (שם ט כז) קיימו למעלה מה שקיבלו למטה. אמר והנה תורה שבע"פ היא חלק מן התורה שבכתב, **וכמו שנטבאר באור** רבא לכולחו איתו فهو פירכא, לבר מדרשו אל דלית ליה פירכא, וכו' **וח"י** (חקת כא ז) בד"ה ואמרו חפרה וכו', כי תורה שבכתב באור ע"כ.

ומבוואר דמה דכתיב "קִימָוּ וְקַבְלוּ" הכוונה שמיימו מלמעלה את ע"י עוד בספר התניא (אגרת הקדוש פרק בט) בד"ה והנה.

מה שקיבלו מלמעלה, דהינו שקיבלו עליהם את פורים ומגילות ויל' דבמסכת שבת דרשו מהכתב, ועתה בימי אחשורוש אスター.

-ג- קיימו את מה שקיבלו כבר, והיינו שע"י שחזרו וקבלו את התורה בתופסות (שבת שם) בד"ה אמר רבא הדר קבלת התורה שבכתב ג"כ.

תימה לר"י דבמוגילה (ז) גבי אスター ברוח הקדוש נאמרה אמר רב ומה שאמרו במסכת מגילה קאי על מה שנאמר, פ"י על الكرוי שאנו יהודת אמר שמאן אי הואי הטעם הטעם הוה דידי עדיפא מדידחו קוראים וקבלוי מלא וא"ו³, פ"י דמיימו דקבלו גם תורה שבע"פ, וע"י קיימו וקבלו היהודים קיימו למעלה מה שקיבלו למטה, ואמר רבא כך הושלמה קבלת התורה שפיר קריין תיבת קבלו מלא. ודרשו ממה יכולות אוית להו פירכא והשתא שנקרא קיימו וקבלו, דמיימו למעלה מה שקיבלו למטה, פ"י דשMOVED נמי אוית להו פירכא גופה מוקה הי קרא לדרשה שהסבירו למעלה עם הקבלה שקיבלו מלמעלה.

אחרית ובפ"ק דחגגה (ו א) גבי הירח נדרים פורחין באור קאמר והוא על דר' שנטבאר בקול אליו דבשנת דרישן הכתב ובמוגילה

ולחו אית להו פירכא וחשב פירכא הא צריך קרא לדרשא אחרית דרישן הקרי.⁴

ע"ל.

-ד- פ"י וקשה אמר רבא שעל המימרא של שמאן אין פירכא, בספר נפלאות חדשות (פורים) בשבת (פח א) אמר רב אחא בר יעקב הרי רבא גופיה דרש מפסק זה דרש אהורת, והוא שמיימו מה מהבת הנש דכתיב "קִימָוּ וְקַבְלוּ" (אסטר שקיבלו כבר.

-ד- צרך להבין למה קבלו בימי אחשורוש התורה ברכון יותר (ט ז). צרך להבין למה קבלו בימי אחשורוש התורה ברכון יותר

ובח"א מהרש"א (שבת פח א) בד"ה קיימו מה שקיבלו כבר כו'. **דלאי** מבעשת מתן תורה ראו ג"כ שחייב פשיטה דקאי אמרgilah הוה ליה למכtab קבלו וקיימו דקבלה ודאי מיד מצרים, וגם קריעת ים סוף ועייר שזכה לגילוי שכינה. וגם בנס

קדמה לקיוםה, והי"נ מהאי טעמא דרשו מיניה נמי ב מגילה (ז) קיימו של טנחריב עיי ישעה לי לו למה לא קבלו התורה ברכון וכו', עכ"ל. למעלה מה שקיבלו למטה. ובמס' שבאות (טל א) דריש מיניה עד שפת אמרת (פורים, תרנו) בד"ה ליהודים היתה אורה זו תורה. נראה כי

אמוגילה דבר שנטחנדש כגוון מקרא מגילה נאמרה מהר סיינן שנאמר תורה או. ואורה היא בחוי תורה שבע"פ. וכן איתא הדר קבלת קיימו וקבלו (אסטר ט כז) קיימו מה שקיבלו כבר, והדרשות שקלים בימי אחשורוש עפ"י מיש במדרשי תנומא פ' נח כי מה שהחדרם הם ויבאו כולם וק"ל, עכ"ל.

לכפות עליהם הר כנigkeit היה על תורה שבע"פ. וכבר כתבענו במ"א כי מגילה זו ומיושב ספר מה שנטקשו בתוס' מה שדרש רבא בשבת שם מפרק זה שמיימו מה שקיבלו כבר, משות שהדרשות שקלים הם יבואו כולם, גם אני שפיר מה שדרשו שבאות שדקאי על מקרא כנה"ג. וכן נקראת אגרת ונקראת ספר כו', עכ"ל. ועי' עוד מש"כ שם מגילה, משוש שהדרשות שקלים הן ויבאו כולם.

-ה- ומתיישב בזה מה שנטקشا בנפלאות חדשות, והוא משום שאז בספר קול אליו (אסטר ט כז) בגמר מסכת מגילה (ז) אスター ברוח השיגו שתורה שבע"פ היא אורה, וכן בימי אחשורוש קבלוחה מרוץו. הקדוש נאמרה וכו' אמר שמאן וכו' שנאמר קיימו וקבלו קיימו

¹ ואולי צ"ל שם בשבת קיימו וקבל קיימו מה שקיבלו כבר, ועי' **בספר עני** ³ **צחק על העון יעקב** (מגילה שם) מש"כ עדר"ז.

² זכר לדבר מש"כ **בפתח עי"ס להחיז"א** (רכות ב א) דתורתה שבכתב שיך בו לשון אמרה.

⁴ גם י"ל ע"ד ר' הרמז דהווא"ו בא לרמז על תורה שבע"פ, והוא ששה סדרי מסיימת באות ממאימתי (רכות ב א). ועי' **עד מהשבות חרוץ** (סוף אות משנה, ולכן חסר בכתבאות וו'וי, משום דהיה חסר אז בקבלה תורה יב) ועד ר' הרמז "ודברת בס'" (ואתהן ז ז) ר'ת בראשית מאימתי, והוא שבע"פ דהינו ששה סדרי משנה.

בתיבה אחת.